ZAUJÍMAVÝ NÁLEZ SÁGY STEPNEJ - SAGA PEGO (PALL.) NA DEVÍNSKEJ KOBYLE

INTERRESANTER FUND SAGA PEGO (PALL.) IM NATURSCHUTZGEBIET DEVÍNSKA KOBYLA

(ORTHOPTERA)

Miroslav Krumpál Stanislav Kalúz Jozef Šteffek

O výskyte Ságy stepnej je pomerne veľmi málo správ. V rámci výskumu Devínskej Kobyly sme vykonali exkurziu dňa 21.2.1977. Počas tejto exkurzie našiel Stanislav Kalúz vyschnutú veľmi dobre zachovanú ♀ Ságy stepnej. Exemplár má zachovanú väčšiu časť ľavej prednej nohy a časť tykadiel. Na tele a kladielku nie je žiadne vonkajšie poškodenie (ohryzenie).

Zo Slovenska je známych iba niekoľko údajov o výskyte Ságy stepnej. Schneeberg 1931 uvádza prvý doložený nález z územia Slovenska.1 ♀ a 1 nymfa boli najdené na Kolibe. Labler 1933 uvádza nález larvy z Plešiveckej planiny. Tento údaj je pozoruhodný i tým, že podla Lablera ide o larvu ♂ !?. Ďalší nález z roku 1934 z Devínskej Kobyly je uložený v zbierkach SNM 1 ♀ . Hoffer 1937 uvádza ságu z Devína pri Bratislave s poznámkou, že predtým ju tu zjistil Schneeberg. Gulička 1954 uvádza nález troch nedospelých exemlárov z roku 1948 na Devínskej Kobyle. Ďalej uvádza ešte nález ságy v rezervácii Raštún v roku 1953. Z Devínskej Kobyly je aj ďalší údaj o náleze 2 exemplárov v roku 1966.Čaputa 1968 uvádza, že tu v roku 1966 zistil výskyt 1 nedospelej a 1 dospelej ♀. Ten istý autor sa domnieva, že Hofferov údaj z Devína je pravdepodobne totožný so Schneebergovým údajom z Koliby. Dudich 1969 uvádza jej výskyt zo ŠPR " Zoborská lesostep-Svorad ". Čaputa 1970 udáva ďalšiu lokalitu Slovenské Nové Mesto, bez podrobnejších údajov.Podobne i na Morave je sága známa iba z niekoľkých lokalít. Údaje o výskyte sú z okolia Znojma, z Pouzdřanských kopcov a z Pavlovských vrchov. Sága stepná dosahuje u nás severnú hranicu rozšírenia. Jej veľká vzácnosť a sporadické nálezy svedčia o úzkej ekologickej špecializácii a dokonalom morfologicko - etologickom ochrannom prispôsobení.

Náš atypický nález (február) potvrdil výskyt tohoto vzácneho zástupcu Orthopter v ŠPR Devínska Kobyla, kde i napriek usilovnému pátraniu viacerých entomológov nebola sága pozorovaná už vyše 10 rokov.

Zprávy Československé spol. entomologické ČSAV, Praha, 14, 1978

Takto je vlastne Devínska Kobyla spolu so Zoborom jediným náleziskom odkial je i v súčasnosti sága ešte známa. I to nás zaväzuje, aby sme vynaložili všetky sily pre záchranu tejto vzácnej lokality, ktorá sa každým rokom nenávratne blíži k svojmu zániku.

L i t e r a t ú r a

Čaputa A.,1968: Výskyt vzácnych a chránenych druhov hmyzu v rezervácii Devínska Kobyla. Ochrana fauny, 2: 9 - 13.

Čaputa A.,1970: Sága stepná - Saga pego. Malý atlas chránených živočíchov. Ochrana fauny, 4.

Dudich A.,1969: Štátna prírodná rezervácia "Zoborská lesostep-Svorad". Malý atlas chránených území. Ochrana fauny, 3.

Gulička J.,1954: Príspevok k rozšíreniu Orthopter a Dermapter na Slovensku. Biológia, 9: 617 - 630.

Hoffer A.,1937: Nálezy některých československých Orthopter. Věda přírodní, 18: 22 - 23.

Labler K.,1933: Nová nálezište Orthopter v ČSR. Čas.Čs.spol.entomol., 30: 36.

Schneeberg A.,1931: Otrhoptera okolí Bratislavy. Sbor.prírodov.odb. Slov.vlast muzea v Bratislave, 1924-1931: 91 - 107.

Z u s a m m e n f a s s u n g

Die Autoren bringen ein faunistisch interresanter Fund Saga pego bei Sammelexkursion in 1977.

Adresy autorov (Anschtiften der Autoren) :

RNDr.Miroslav Krumpál, Katedra syst.a ekol.zoológie PFUK, Moskovská 2, 801 00 Bratislava

Stanislav Kalúz, Katedra syst. a ekol. zoológie PFUK, Moskovská 2, 801 00 Bratislava

RNDr. Jozef Šteffek, Ústav biológie krajiny SAV, Obrancov mieru 1, 885 34 Bratislava